

sa externým šokom, sa zamerali na dokončenie výskumných úloh založených na údajoch z ostatného celoeurópskeho prieskumu medzi podnikmi. Najzaujímavejšie výsledky prezentovali na spoločnej medzinárodnej konferencii vo Frankfurte, ktorá sa konala 11. decembra 2017.

CompNet (Competitiveness Research Network) – sieť venovaná výskumu v oblasti konkurencieschopnosti – sa pretransformovala na nezávislú sieť podporovanú ECB a piatimi ďalšími nadnárodnými odbornými a vzdelávacími inštitúciami. To umožnilo nadviazať výskumnú spoluprácu s partnermi mimo ESCB. Aktivita siete sa sústredila najmä na prípravu údajov pre spoločnú databázu vychádzajúcu z podnikových údajov. Spolupráca s akademickou sférou vytvorila podmienky na zorganizovanie dvoch vzdelávacích podujatí a výskumnej konferencie. NBS využila možnosť aktívnej účasti na konferencii v Bruseli v dňoch 29. až 30. júna 2017 a pripravila údaje za Slovensko do spoločnej databázy.

Nad rámec uvedených sietí sa v rámci ESCB sformovali tri výskumné zoskupenia, ktorých cieľom je vytvoriť príležitosť na intenzívnejšiu výmenu skúseností medzi odborníkmi z národných centrálnych bánk EÚ v troch hlavných oblastiach.²⁴

Medzinárodná výskumná spolupráca NBS sa neobmedzovala len na účasť na podujatiach organizovaných formálnymi výskumnými sieťami a zoskupeniami. Výskumní pracovníci NBS prezentovali výsledky svojej práce na viacerých domácich a zahraničných konferenciách organizovaných akademickou sférou a nadnárodnými inštitúciami.

Výskumnú spoluprácu NBS s vonkajším prostredím obohatil program podpory doktorandského štúdia a výskumu a program hosťujúceho výskumníka. V roku 2017 podporila NBS jedného externého výskumného pracovníka a jedného študenta doktorandského štúdia, ktorých výskum prispeje k lepšiemu pochopeniu prínosov a nedostatkov spoločnej európskej meny.

Pre domácu odbornú verejnosť zorganizovala alebo spoluorganizovala NBS viac ako 50 seminárov. Na 14 z nich prezentovali výsledky svojich projektov pozvaní odborníci zo zahraničia. Výskumní pracovníci NBS, ktorí sa zaoberajú ekonomickým modelovaním, pripravili a lektorovali v roku 2017 jednosemestrový vzdelávací kurz zameraný na dynamické stochastické modely všeobecnej rovnováhy (DSGE) určený pre študentov vysokých škôl a odbornú verejnosť.

7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

7.1 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI

EURÓPSKA ÚNIA

Hlavným podujatím v agende EÚ z pohľadu NBS bolo v prvom polroku 2017 aprílové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN vo Vallette, na ktorom sa zúčastnil guvernér Jozef Makúch a člen Bankovej rady NBS, výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom Vladimír Dvořáček. Počas stretnutia delegáti diskutovali o otázkach súvisiacich so zlyhanými úvermi (non-performing loans).

V septembri sa guvernér NBS Jozef Makúch a člen Bankovej rady NBS, výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových ope-

rácií a platobné služby Karol Mrva zúčastnili na neformálnom zasadnutí Rady ECOFIN v Tallinne. Diskusia bola zameraná najmä na tému prehĺbenia hospodárskej a menovej únie a v oblasti únie kapitálových trhov (CMU) na vplyv technologickej inovácie a finančnej regulácie.

7.2 SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

MEDZINÁRODNÝ MENOVÝ FOND (MMF) A SVETOVÁ BANKA (SB)

Najvýznamnejšími udalosťami brettonwoodských inštitúcií boli aj v roku 2017 jarné a výročné zasadnutia MMF a SB vo Washingtone

24 1) Menová ekonomia, transmisia štandardných a neštandardných menovopolitických opatrení; 2) Medzinárodná makroekonómia, fiškál, trh práce, konkurencieschopnosť a riadenie HMÚ; 3) Finančná stabilita, makroprudenciálna regulácia a mikroprudenciálny dohľad.

s účasťou zástupcov NBS. Počas jarných zasadnutí v apríli boli prezentované aktuálne vydania publikácií multilaterálneho dohľadu MMF – Svetový ekonomický výhľad (WEO) a Správa o globálnej finančnej stabilite (GFSR). Delegáti rokovali aj o aktuálnych otázkach posilnenia medzinárodného menového systému a o vplyve technologického pokroku a tzv. offshoringu na ekonomiky.

Počas výročných zasadnutí MMF a SB v októbri Rada guvernérov MMF za účasti zástupcov NBS prerokovala okrem jesenného vydania WEO a GFSR aj výročnú správu MMF a finančné výkazy MMF. Delegáti sa oboznámili s aktuálnou situáciou v oblasti 15. revízie členských kvót MMF. Významným míľnikom pre MMF v roku 2017 bolo prijatie príslubov na uzatvorenie bilaterálnych pôžičkových dohôd k septembru 2017 od 40 krajín, vrátane SR, v celkovej výške asi 312 mld. SDR.

Koncom januára sa uskutočnila návšteva expertov MMF v NBS v rámci konzultácií podľa čl. IV. Dohody o MMF. Expertný tím MMF diskutoval so zástupcami NBS o otázkach makroekonomického vývoja a výhľadu SR, vývoja platobnej bilancie a stavu finančného sektora v SR. V záveroch misie experti MMF potvrdili, že bankový systém na Slovensku je stabilizovaný a dostatočne kapitalizovaný. Taktiež vyzdvihli proaktívne opatrenia na zmiernenie rizík vo finančnom systéme zo strany NBS. Koncom októbra 2017 sa uskutočnili nadväzujúce neformálne konzultácie expertného tímu MMF v NBS v rámci tzv. staff visit MMF, počas ktorých sa aktualizovali údaje z januára 2017.

Celková rezervná pozícia SR voči MMF sa k 31. decembru 2017 nezmenila a zostala vo výške 153,3 mil. SDR (15,3 % kvóty).

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ (OECD)

Začiatkom februára 2017 sa uskutočnila tzv. politická misia OECD na Slovensku, v rámci ktorej prijal guvernér NBS Jozef Makúch za účasti viceguvernéra NBS Jána Tótha a predstaviteľov NBS expertný tím OECD. Počas stretnutia zástupcovia NBS prezentovali aktuálne makroekonomické ukazovatele a stav finančného trhu SR. Informácie boli použité pri príprave Ekonomického prehľadu SR 2017, ktorý v júni v Bratislave

osobne prezentoval generálny tajomník OECD Angel Gurría. Ekonomický prehľad analyzuje aktuálnu ekonomickú situáciu v SR, pričom v roku 2017 bol zameraný na dve sektorové politiky: vysoké školstvo a zdravotníctvo. Zástupcovia NBS sa pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach výborov a pracovných skupín OECD, ako aj zasadnutí Koordinačného výboru pre pôsobenie SR v OECD na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Národného kontaktného miesta pre smernice OECD pre nadnárodné spoločnosti na Ministerstve hospodárstva SR.

EURÓPSKA BANKA PRE OBNOVU A ROZVOJ (EBOR)

Guvernér NBS Jozef Makúch a riaditeľ odboru kancelárie guvernéra NBS Vladimír Martvoň sa v máji 2017 zúčastnili na 26. výročnom zasadnutí Rady guvernérov EBOR. Ústrednou témou zasadnutia boli riešenia regionálnych a globálnych výziev so zameraním na ekologický a inkluzívny rast: Targeting Green and Inclusive Growth: Meeting Regional and Global Challenges.

BANKA PRE MEDZINÁRODNÉ ZÚČTOVANIE (BIS)

Hlavným bodom programu 87. výročného valného zhromaždenia BIS v júni 2017 v Bazileji bolo schválenie výročnej správy a výsledkov finančného hospodárenia za obdobie rokov 2016 – 2017. NBS na podujatí zastupovali guvernér Jozef Makúch a člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií a platobné služby Karol Mrva. Prítomní guvernéri a zástupcovia centrálnych bánk diskutovali aj o cyklických výkyvoch, úrokových sadzbách, globálnom finančnom systéme a súčasných otázkach v oblasti regulácie.

16. výročná konferencia BIS v júni s názvom *Low for Long or Turning Point?* sa venovala nízkym úrokovým sadzbám v globálnom meradle. NBS na konferencii zastupoval viceguvernér Ján Tóth.

Guvernér Jozef Makúch reprezentoval NBS na pravidelných zasadnutiach guvernérov BIS aj v roku 2017. Diskutovalo sa na nich o aktuálnych témach vrátane makroekonomických dôsledkov globálnych dodávateľských reťazcov (global value chains), zodpovednosti centrálnych bánk (accountability), problematike hromadných údajov, tzv. Big Data a prioritách výskumu v centrálnom bankovníctve.

7.3 MEDZINÁRODNÁ ČINNOSŤ NBS V OBLASTI DOHĽADU

EURÓPSKY VÝBOR PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ (ESRB)

Počas roka 2017 sa uskutočnili 4 stretnutia Generálnej rady ESRB, ktorej členmi za NBS sú guvernér a výkonný riaditeľ UDF. Okrem pravidelných diskusií o vývoji faktorov a intenzity systémových rizík boli rokovania zamerané na rôzne oblasti, napríklad stresové testovanie vykonávané EIOPA a EBA, pričom obom inštitúciám bol dodaný nepriaznivý scenár pre stresové testovanie. Medzi ďalšie oblasti patrili zhodnotenie dopadov IFRS 9 na finančnú stabilitu a procyklickalitu, hodnotenie trendov a rizík plynúcich z trhu komerčných nehnuteľností. Časť diskusie sa venovala štrukturálnym makroprudenciálnym vankúšom.

Koncom roka 2017 bolo prijaté odporúčanie o riziku likvidity a finančnej páky, ktorého cieľom je reagovať na riziko likvidity v investičných fondoch. Riziko súvisí primárne s časovým nesúladiem aktív a pasív, ako aj s využívaním efektu finančnej páky.

V roku 2017 vydal ESRB viacero publikácií, napr. EU Shadow Banking Monitor – hodnotiacu správu, ktorá raz ročne hodnotí štrukturálne zmeny a riziká pochádzajúce z tieňového bankového sektora, ako aj správu venujúcu sa popisu makroprudenciálneho rámca v členských štátoch a popisu použitia rozličných nástrojov makroprudenciálnej politiky.

EURÓPSKY ORGÁN PRE BANKOVNÍCTVO (EBA)

V roku 2017 NBS ako člen EBA naďalej zabezpečovala plnenie jednotlivých úloh vyplývajúcich z rozhodnutí Rady EBA. UDF sa naďalej zapájal do práce výborov a pracovných skupín EBA a predkladal pripomienky k dokumentom týkajúcim sa regulácie a fungovania finančného trhu v oblasti bankovníctva, ochrany spotrebiteľa a v oblasti AML (príprava spoločných usmernení a stanovísk vyplývajúcich z ustanovení smernice AML), ktoré vypracoval EBA.

Aj v roku 2017 pokračovala spolupráca NBS s EBA najmä pri tvorbe technických a regulačných predpisov (ITS a RTS) vyplývajúcich z ustanovení platnej európskej legislatívy – nariadenia CRR a smernice CRD IV a súvisiacich predpisov

na európskej úrovni. ITS (vykonávací technický predpis) a RTS (regulačný technický predpis) sú zamerané na riešenie nových požiadaviek voči zdokonalenej sústave dohľadu nad bankami a obchodníkmi s cennými papiermi, ako aj na implementáciu niektorých špecifických článkov nariadenia CRR a smernice CRD IV.

NBS spolupracovala s EBA na všetkých kompetenčných úrovniach – od pracovných skupín až po najvyššie schvaľovacie stupne.

EURÓPSKY ORGÁN PRE POISŤOVNÍCTVO A DÔCHODKOVÉ POISTENIE ZAMESTNANCOV (EIOPA)

NBS aj v roku 2017 vykonávala aktívne svoju úlohu v rámci najvyššieho rozhodovacieho orgánu EIOPA – Rady orgánov dohľadu (Board of Supervisors) a Riadacej rady (Management Board), kde sa aktívne zapájala do diskusií, pripomienkovala materiály, predkladala svoje návrhy a stanoviská a snažila sa vytvoriť synergiu medzi menšími štátmi v oblastiach, ktoré boli pre túto skupinu prioritné. V uvedených orgánoch je NBS zastúpená výkonnou riaditeľkou úseku regulácie a ochrany finančného spotrebiteľa.

Za posledné obdobie EIOPA prešiel významnými zmenami. Jednou z nich je zmena organizačnej štruktúry, ale aj filozofická zmena smerom od regulácie k výkonu dohľadu a jeho harmonizácii v rámci členských krajín EÚ. Počas roka 2017 sa pokračovalo v príprave manuálov pre výkon dohľadu a zároveň sa EIOPA viac zameriaval na výkon kontroly a konzistencie dohľadu v jednotlivých členských štátoch, čím sa snažil v maximálnej miere zabezpečiť konvergenciu dohľadu.

Vo februári 2017 sa uskutočnila v NBS kontrolná návšteva (On-site Visit) zodpovedných zamestnancov z EIOPA, ktorej predmetom bolo preverenie organizácie dohľadu nad poisťovníctvom v rámci NBS a procesu preskúmania orgánmi dohľadu (Supervisory Review Process). Návšteva zodpovedných zamestnancov z EIOPA bola zameraná aj na získanie informácií o slovenskom poistnom trhu a jeho hlavných rizikách. Taktiež bol na stretnutí prerokovaný prístup NBS k výkonu dohľadu na mieste a dohľadu na diaľku, prístup k rizikám a k stanovovaniu priorít pre výkon dohľadu a hodnotenie efektivity dohľadových praktík na základe predložených príkladov. Vý-

sledkom tohto stretnutia bola záverečná správa, ktorej súčasťou boli odporúčania zo strany EIO-PA. Ako súčasť hodnotenia NBS EIO-PA definoval oblasti, na ktoré by sa mala NBS zamerať: hodnotenie obchodného modelu poisťovní a diskutabilnosť vysokej úrovne ukazovateľa solventnosti poisťovní na slovenskom trhu.

V oblasti dôchodkového sporenia v uplynulom roku zamestnanci UDF zastrešili priebeh druhého záťažového testu (stress testu) doplnkových dôchodkových spoločností, ktorý realizoval EIO-PA pre celý európsky dôchodkový sektor. Výsledky odolnosti slovenských doplnkových dôchodkových spoločností voči trhovým šokom a predovšetkým hrozby prostredia nízkych úrokových sadzieb a nárastu dĺžky života boli hodnotené pozitívne a takto ďalej prezentované trhu.

EURÓPSKY ORGÁN PRE CENNÉ PAPIERE A TRHY (ESMA)

ESMA v roku 2017 pokračoval v napĺňaní dokumentu ESMA *Strategic Orientation 2016 – 2020*, ktorého hlavným cieľom je konvergencia dohľadov v rámci EÚ. Zároveň sa venoval otázkam a činnostiam spojeným s uvedením balíka smernice MiFID II/ nariadenia MiFIR do praxe od 3. januára 2018.

Kým v predchádzajúcom roku sa činnosti ESMA súvisiace s problematikou smernice MiFID II/ nariadenia MiFIR zameriavali najmä na prípravu delegovaných a vykonávacích právnych predpisov, v roku 2017 sa ťažisko postupne presúvalo na otázky praktickej aplikácie a interpretácie, najmä na prípravu usmernení a dokumentov s otázkami a odpoveďami (Q&A). Taktiež sa riešila oblasť informačných systémov spojených s predmetnou právnou úpravou.

Okrem štandardnej náplne pracovnej činnosti sa v roku 2017 začal ESMA intenzívne venovať novým otázkam, ktoré vznikli v súvislosti s výsledkom referenda o vystúpení Veľkej Británie z EÚ, najmä analýze dopadov a prípravy na budúce nastavenie vzťahov s Veľkou Britániou v oblasti dohľadu nad cennými papiermi a trhami.

V roku 2017 ESMA prostredníctvom pracovnej skupiny zloženej z národných orgánov dohľadov a zástupcov ESMA navštívil v rámci Peer Review k usmerneniu ESMA o určitých aspektoch požiadaviek MiFID týkajúcich sa funkcie dodržiavania – compliance NBS. Na stretnutí sa členovia pracovnej skupiny zamerali okrem predmetného usmernenia aj na všeobecný prístup NBS pri udelení povolenia, dohľade a sankcionovaní obchodníkov s cennými papiermi. Experti NBS prezentovali teoretické východiská pri dohľade nad kapitálovým trhom so zameraním na obchodníkov s cennými papiermi a viaceré prípadové štúdie z tejto oblasti. Stretnutie, ako aj celkový prístup NBS od udelenia povolenia, cez dohľad až po sankčné konania v oblasti dohľadu nad obchodníkmi s cennými papiermi, bolo hodnotené členmi pracovnej skupiny pozitívne. Členovia pracovnej skupiny identifikovali u NBS pri výkone dohľadu nad obchodníkmi s cennými papiermi tri dobré praktiky, ktoré boli premietnuté do všeobecných dobrých praktík (good practices) pre celú EÚ. Záverečná správa bola zverejnená na webovom sídle ESMA 29. novembra 2017.

7.4 ZAHRANIČNÁ TECHNICKÁ POMOC

Tradičnými prijímateľmi bilaterálnej technickej pomoci NBS boli v roku 2017 centrálné banky Bieloruska a Ukrajiny. Pre zástupcov Národnej banky Bieloruska (NBB) zorganizovali experti NBS dva semináre, jeden k téme ochrany finančného spotrebiteľa a druhý k využívaniu informačných technológií v oblasti ľudských zdrojov. Seminár NBB v Minsku bol zameraný na účtovníctvo. Pre zástupcov Národnej banky Ukrajiny (NBU) zorganizovala NBS seminár k procesu tvorby rozpočtu a seminár k informačným technológiám, ktoré sa v NBS používajú. Experti z odboru štatistiky sa zúčastnili na seminári organizovanom NBU v Kyjeve. V roku 2017 NBS poskytla zahraničnú technickú pomoc formou školenia v oblasti finančného riadenia aj centrálnej banke Čiernej Hory.